

Småstadsliv (s. 119)

1. Sortera in orden i rutan under rätt kategori.

biograf, kyrka, pizzeria, bingohall, kebabställe, grillbar, bibliotek, kinarestaurang, Folkets Hus, konditori

Restauranger/kaféer

"Mötesplatser"

---

2. Vilka ord används i texten för att beskriva människorna och livet i en småstad respektive storstad? Välj bland orden i rutan.

stressade, märkvärdiga, inskränkta, ovänliga, omoderna, idylliskt, tillgjorda, lugnt, löjliga dialekter, anonym

Småstad

Storstad

---

3. Para ihop förklaringarna med orden till höger genom att skriva rätt siffra framför.

1. ett annat ord för sjukhus	__ landsting
2. här kan man låna böcker	__ rikssvenska
3. ansvarar för t.ex. sjukvården i ett län	__ lasarett
4. standardspråk	__ kommun
5. Lindesberg är exempel på en sådan	__ bibliotek

Göteborg (s. 124)

1. Markera med x framför rätt alternativ.

1. Bred, ofta trädkantad, gata
 skogsstig
 aveny
2. Vandra omkring
 flanera
 marschera
3. Upplopp på allmän plats
 demonstrationer
 kravaller
4. Konstnär som gör t.ex. statyer
 skulptör
 statist
5. Tivoli
 teater
 nöjespark

2. Vart går du om du vill ha en *kulturell upplevelse*? Ringa in orden.

Stadsteatern, Ostindiska Compagniet, Operan, Universeum, Kungssportsavenyn, Konstmuseet, Göta Älv, Konserthuset

3. Vilket ord avses?

1. Den som deltar i en *demonstration* kallas för _____.
2. Den som sitter i *fängelse* är en _____.
3. En person från *Göteborg* kallas för _____.
4. Den som gör ett *besök* är en _____.
5. Den som rör sig i *trafiken* är en _____.

Skåne (s. 127)

1. Skriv rätt siffra framför orden i högra spalten, så att ett sammansatt ord bildas.

1. land	__skolor
2. hög	__platser
3. kunga	__ledare
4. bo	__skap
5. nationalitets	__väg
6. företags	__bytet
7. Vikinga	__tiden
8. attraktions	__färjor
9. järn	__kraft
10. passagerar	__riket

2. Ringa in de ord som är en del av *infrastrukturen*.

bro, tunnel, inlandsis, motorväg, Öresundsregionen, sundet, järnväg, nöjesresor, färjetrafik

3. Enkel- eller dubbelteckning?

1. slä__tskap	k/ck
2. ski__nad	l/ll
3. pe__ifer	r/rr
4. a__kohol	l/ll
5. pa__agerare	s/ss
6. ra__ikalt	d/dd
7. ga__la	m/mm
8. mä__iskor	n/nn
9. vi__tigaste	k/ck
10. jä__lik	m/mm

Bergslagens höga berg och djupa dalar (s. 130)

1. Sätt in rätt ord i meningarna. Välj bland orden i rutan.

nedlagda, varken, järnbruken, sträcker sig, försörja, rastplatser, levande, lägereld, sentimental, i princip

1. Den är 280 kilometer lång och _____ från Klotten i norr till Tiveden i söder.
2. Längs leden finns det gott om _____ och flera vindskydd.
3. Vid rastplatserna finns det också en öppen eldstad där man kan göra upp en _____ om man vill grilla och mysa.
4. Bergslagen är _____ ett landskap eller ett län.
5. Järnmalm som sedan förädlats till järn i något av de många _____.
6. Det är _____ bara att gå ut genom dörren.
7. Men många av jordbruken är _____.
8. Det finns ingen anledning att vara _____.
9. Vi säger att vi vill ha en _____ landsbygd.
10. Jag tycker att det är viktigt att folk som vill bo på landet ska få göra det och ha möjlighet att _____ sig där.

2. Markera med x framför rätt alternativ.

eldstad

- ett utrymme för eldning
- en stad som brinner

betong

- slagvapen som bl.a. används av polis
- byggnadsmaterial av sten och cement

tjärn

- en metall
- en liten sjö

sovsäck

- påse som man slänger skräp i
- påse som man kan ligga i

gruva

- plats under jord där man bryter malm eller kol
- jordbruk

3. De kursiverade orden i meningarna är exempel på verb i passiv form. Skriv verbens infinitivform på raden till höger.

	<u>Infinitiv</u>
1. En stor del av Sveriges järnmalm <i>bröts</i> ända in på 1960-talet här.	_____
2. Den sista järnmalmsgruvan i Bergslagen <i>stängdes</i> 1989.	_____
3. I Bergslagen har många jordbruk <i>lagts</i> ner de senaste åren.	_____
4. På en del av åkrarna <i>odlas</i> också spannmål, som havre och korn.	_____
5. Men gräset <i>torkas</i> inte till hö och djurfoder.	_____

Där midnattssolen skiner (s. 134)

1. Vilka *olika* betydelser kan dessa ord ha? Skriv meningar med orden.

1. bär

---

2. ren

---

3. skär

---

4. vår

---

5. kort

---

2. Para ihop förklaringarna med orden genom att skriva rätt siffra i högra spalten.

1. fenomen i polartrakterna sommartid	___skymma
2. mörkna på grund av solens nedgång	___Inlandsbanan
3. järnvägslinje genom Sveriges inland	___samer
4. skidanläggning i norra Sverige	___Riksgränsen
4. folkslag som lever i de nordligaste delarna av Norge, Sverige, Finland och Ryssland	___midnattssol

3. Fyll i formerna för substantiven nedan.

<u>Singular</u>		<u>Plural</u>	
<u>obestämd form</u>	<u>bestämd form</u>	<u>obestämd form</u>	<u>bestämd form</u>
1. ett dygn	_____	_____	_____
2. en skylt	_____	_____	_____
3. ett avstånd	_____	_____	_____
4. en befolkning	_____	_____	_____
5. ett tåg	_____	_____	_____

Stockholmsutsikter (s. 138)

1. Hur stavas j-ljudet?

1. __ärta
2. fot__ängare
3. __ärnvägsbro
4. __uvligt
5. ka__
6. __urgården
7. sä__a
8. bör__an
9. __enombrott
10. b__uder

2. Dela upp följande sammansatta ord.

1. arbetsplats _____ s _____
2. isflak _____
3. ytterområden _____
4. innerstaden _____
5. tunnelbaneresenärer _____
6. trätrappor _____
7. debutroman _____
8. stadsdel _____ s _____
9. tågtrafik _____
10. Stockholmskildring _____ s _____

3. Ringa in alla adjektiv i meningarna nedan.

1. Den promenaden var min första riktiga upplevelse av Stockholms vidd och rymd och vatten.
2. De höga broar som förbinder ytterområdena med innerstaden bjuder på hisnande utsikter för bilister.
3. Men här går inte mindre än tre broar över den ganska smala Årstaviken.
4. Man befinner sig i en egen lite undanskymd värld bland deras betongfundament.
5. En annan bro som både är vacker och bjuder på en nästan häpnadsväckande utsikt är Västerbron.
6. Det är Essingeleden, som är en del av E4 och E20 och det är den tjugigaste motorvägssnutten här i stan.
7. Inne i city finns det gott om små broar som ligger lågt och nära vattnet.
8. Dessutom står man på klassisk litterär Stockholmsmark.
9. Litteraturvetare brukar säga att med den kommer det moderna genombrottet till Sverige.
10. Det finns många stockholmskildringar i svensk litteratur.

Lördagsutflykt (s. 141)

1. Sätt in rätt ord i meningarna. Välj bland orden i rutan.

fri, museet, förmiddagen, miljön, aktiva, förkyld, utställningen, positiv, utanför, röra

1. Klockan närmar sig 11 och det går inte att dra ut på _____ längre.
2. Men minsta dottern är lite _____ och då passar det inte att bada.
3. Vi väljer Tekniska _____.
4. Det går att parkera precis _____ museet och vi springer in.
5. Från den 1 januari 2005 har 19 statliga museer _____ entré.
6. Ångloket får man kliva in i, annars är det mest se men inte _____.
7. Vi kommer till _____ om robotar.
8. På Tekniska museet är det meningen att besökarna ska vara _____.
9. Förhoppningen är att de får en _____ inställning till experiment, teknik och vetenskap.
10. Här kan man hitta spännande osvensk mat och _____ är lugn och stilla.

2. Vilket ord avses? Välj bland orden i rutan.

inträde, experiment, vårdshus, museum, utflykt

1. restaurang: _____
2. avgift: _____
3. byggnad med en samling föremål: _____
4. kort tripp för nöjes skull: _____
5. vetenskapligt försök: _____

3. Hur stavas ng-ljudet?

1. y__sta
2. va__n
3. föreläsni__ar
4. lunchrestaura__
5. lu__n

O eller å?

1. tidsep__k
2. telef__n
3. __nglok
4. pedag__giska
5. rob__t

Facit – Avlånga landet

Småstadsliv

1.

Restauranger   ”Mötesplatser”

pizzeria	biograf
kebabställe	kyrka
grillbar	bingohall
kinarestaurang	bibliotek
konditori	Folkets Hus

2.

<u>Småstad</u>	<u>Storstad</u>
inskränkta	stressade
omoderna	märkvärdiga
idylliskt	ovänliga
lugnt	tillgjorda
löjligen dialekter	anonym

3.

3
4
1
5
2

Göteborg

1.

1. aveny
2. flanera
3. kravaller
4. skulptör
5. nöjespark

2.

Stadsteatern, Operan, Universeum, Konstmuseet, Konserthuset

3.

1. demonstrant
2. fånge
3. göteborgare
4. besökare
5. trafikant

Skåne

1.

2
4
6
1
9
5
7
10
8
3

2.

bro, tunnel, motorväg, järnväg, färjetrafik

3.

1. släktskap
2. skillnad
3. perifer
4. alkohol
5. passagerare
6. radikalt
7. gamla
8. människor
9. viktigaste
10. jämlik

Bergslagens höga berg och djupa dalar

1.

1. sträcker sig
2. rastplatser
3. lägereld
4. varken
5. järnbruken
6. i princip
7. nedlagda
8. sentimental
9. levande
10. försörja

2.

1. ett utrymme för eldning
2. byggnadsmaterial av sten och cement
3. en liten sjö
4. påse som man kan ligga i
5. plats under jord där man bryter malm eller kol

3.

1. bryta
2. stänga
3. lägga
4. odla
5. torka

Där midnattssolen skiner

1. Förslag till svar:

1. I skogen kan man plocka bär och svamp./Han bär väskorna till tåget.
2. På Skansen finns det nordiska djur som ren och älg./Tvålen gjorde henne ren om händerna.
3. Färgen rosa kallas också skär./De styrde båten mellan kobbar och skär.
4. Nu är det äntligen vår och vi går mot ljusare tider!/Det är vår ensak.
5. Han var mycket kort till växten./Fotografen tog kort på brudparet.

2.

- 2
- 3
- 5
- 4
- 1

3.

1. dygnet, dygn, dygnen
2. skylten, skyltar, skyltarna
3. avståndet, avstånd, avstånden
4. befolkningen, befolkningar, befolkningarna
5. tåget, tåg, tågen

Stockholmsutsikter

1.

1. **h**järta
2. fot**g**ångare
3. **j**ärnvägsbro
4. **l**juvligt
5. kaj
6. **D**jurgården
7. sälja
8. bör**j**an
9. **g**enombrott
10. **b**juder

2.

1. arbet s plats
2. is flak
3. ytter områden
4. inner staden
5. tunnel bane resenärer
6. trä trappor
7. debut roman
8. stad s del
9. tåg trafik
10. stockholm s skildring

3.

1. riktiga
2. höga, hisnande
3. mindre, smala
4. egen, undanskymd
5. vacker, häpnadsväckande
6. tjugigaste
7. små
8. klassisk, litterär
9. moderna
10. många, svensk

Lördagsutflykt

1.

1. förmiddagen
2. förkyld
3. museet
4. utanför
5. fri
6. röra
7. utställningen
8. aktiva
9. positiv
10. miljön

2.

1. värdshus
2. inträde
3. museum
4. utflykt
5. experiment

3.

1. y ngsta	1. tidsep o k
2. v agn	2. tele f on
3. föreläs n ingar	3. å nglok
4. lunchrestauran g	4. pedag o giska
5. l ugn	5. robot